

**Включване на общностите в процеса на опазване и социализация
на наследство – правнонормативни документи
на водещи международни организации**
Пламена Заячка

Литература

ДФЕС 2012: Договор за функциониране на Европейския съюз 2012/С 326/01 [DFES 2012: Dogovor za funktsionirane na Evropeyskiya sayuz 2012/С 326/01]. – <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=celex%3A12012E%2FTXT> (11.06.2021).

ЕС, Заклучения 2014а: Заклучения на Съвета относно основано на участието управление на културното наследство, ОJ С 463, 23.12.2014, п. 1–3 [ES, Zaklyucheniya 2014a: Zaklyucheniya na Saveta относно основано на uchastieto upravlenie na kulturnoto nasledstvo]. – <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A52014XG1223%2801%29> (11.06.2021).

ЕС, Заклучения 2014б: Заклучения на Съвета от 21 май 2014 година относно културното наследство като стратегически ресурс за устойчива Европа, ОJ С 183, 14.6.2014, п. 36–38 [ES, Zaklyucheniya 2014b: Zaklyucheniya na Saveta ot 21 may 2014 godina относно kulturnoto nasledstvo kato strategicheski resurs za ustoychiva Evropa, ОJ С 183, 14.6.2014, п. 36–38]. – [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:52014XG0614\(08\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:52014XG0614(08)) (11.06.2021).

ЕС, Резолюция 2015: Резолюция на Европейския парламент от 8 септември 2015 г. за интегриран подход към културното наследство на Европа (2014/2149(INI)), ОJ С 316, 22.9.2017, п. 88–98 [ES, Rezolyutsiya 2015: Rezolyutsiyata na Evropeyskiya parlament za integriran podhod kam kulturnoto nasledstvo na Evropa (2014/2149(INI)), ОJ С 316, 22.9.2017, п. 88–98]. – <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A52015IP0293> (11.06.2021).

Заячка, Пламена 2017: Общността с наследство: тютюневият склад в Пловдив. – В: *Опазване на културното наследство. Идеи и практики. По случай 60 години от присъединяването на България към ЮНЕСКО*. София: Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“, 140–147 [Zayachka, Plamena 2017: Obshtnostta s nasledstvo: tyutyuneviyat sklad v Plovdiv. – In: *Opozvane na kulturnoto nasledstvo. Idei i praktiki. Po sluchay 60 godini ot prisaedinyavaneto na Bulgaria kam YuNESKO*. Sofia: Izdatelstvo na BAN „Prof. Marin Drinov“, 140–147].

Заячка, Пламена 2020: *Общността с наследство. Предизвикателства и перспективи за опазване и социализация на културно наследство*. Дисертация за присъждане на образователната и научна степен „доктор“. Софийски университет „Св. Климент Охридски“, Философски факултет, катедра „Културология“ [Zayachka, Plamena 2020: *Obshtnostta s nasledstvo. Predizvikelstva i perspektivi za opazvane i sotsializatsiya na kulturno nasledstvo*. Disertatsiya za prisazhdane na obrazovatelната i nauchna stепен

„доктор“. Sofiyski universitet „Sv. Kliment Ohridski“, Filosofski fakultet, katedra „Kulturologiya“].

Кабаков, Иван 2019: Общо културно наследство – повече приобщаваща Европа. – В: *Европейският съюз след 2020 г. – нова Европа в нов свят. Доклади от Шестата международна научна конференция на Катедра „Европеистика“ на Софийски университет „Св. Климент Охридски“ и Център за високи постижения „Жан Моне“*. София: Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 353–364 [Kabakov, Ivan 2019: *Obshto kulturno nasledstvo – poveche priobshthavashta Evropa*. – In: *Evropeyskiyat sayuz sled 2020 g. – nova Evropa v nov svyat. Dokladi ot Shestata mezhdunarodna nauchna konferentsiya na Katedra „Evropeistika“ na Sofiyski universitet „Sv. Kliment Ohridski“ i Tsentar za visoki postizheniya „Zhan Mone“*. Sofia: Universitetsko izdatelstvo „Sv. Kliment Ohridski“, 353–364].

Международен пакт 1966: Международен пакт за икономически, социални и културни права [orig.: International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights]. – <https://www.coe.int/bg/web/compass/international-covenant-on-economic-social-and-cultural-rights> (11.06.2021).

Методиева, Екатерина, Елена Розалинова 2006: Въведение. – В: Велчев, Борис Владимиров, Екатерина Методиева, Елена Розалинова, Иля Прокопов. *Правна уредба на културното наследство в България и в ЕС. Сравнителен анализ*. София: Фондация „Програмен и аналитичен център за европейско право“ [Metodieva, Ekaterina, Elena Rozalinova 2006: *Vavedenie*. – In: Velchev, Boris Vladimirov, Ekaterina Metodieva, Elena Rozalinova, Ilya Prokopov. *Pravna uredba na kulturnoto nasledstvo v Bulgaria i v ES. Sravnitelnen analiz*. Sofia: Fondatsiya „Programen i analitichen tsentar za evropeysko pravo“].

ООН, Всеобща декларация 1948: Всеобща декларация за правата на човека [orig.: The Universal Declaration of Human Rights]. – <https://www.cpdp.bg/?p=element&aid=32> (11.06.2021).

СЕ, Конвенция 1954: Европейска културна конвенция, Съвет на Европа [orig.: European Cultural Convention]. – <http://mc.government.bg/page.php?p=141&s=147&sp=0&t=0&z=0> (11.06.2021).

СЕ, Конвенция Валета 1992: Европейска конвенция за опазване на археологическото наследство [orig.: European Convention on the Protection of the Archaeological Heritage]. – <http://mc.government.bg/page.php?p=141&s=147&sp=0&t=0&z=0> (11.06.2021).

СЕ, Конвенция Гранада 1985: Конвенция за защита на архитектурното наследство на Европа [orig.: Convention for the Protection of the Architectural Heritage of Europe]. – <http://mc.government.bg/page.php?p=141&s=147&sp=0&t=0&z=0> (11.06.2021).

СЕ, Конвенция Страсбург 2000: Европейска конвенция за ландшафта [orig.: European Landscape Convention]. – <https://rm.coe.int/16802f3f6d> (11.06.2021).

ЮНЕСКО, Конвенция 1972: Конвенция за опазване на световното културно и природно наследство [orig.: Convention Concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage]. – <http://www.unesco-centerbg.org/wp-new/wp-content/uploads/2016/01/Convention-1972-BG.pdf> (11.06.2021).

ЮНЕСКО, Конвенция 2001: Конвенция за опазване на подводното културно наследство [orig.: Convention on the Protection of the Underwater Cultural Heritage]. – http://www.unesco-bg.org/file_store/konventsia_podvodno_nasledstvo.pdf (11.06.2021).

ЮНЕСКО, Конвенция 2003: Конвенция за опазване на нематериалното културно наследство [orig.: Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage]. – <https://ich.unesco.org/doc/src/00009-BG-PDF.pdf> (11.06.2021).

Araoz, Gustavo 2011: Preserving Heritage Places under a New Paradigm. – *Journal of Cultural Heritage Management and Sustainable Development*, 1 (1), 55–60.

Ashworth, Graham 2011: Preservation, Conservation and Heritage: Approaches to the Past in the Present through the Built Environment. – *Asian Anthropology*, 10 (1), 1–18.

Baer, William C. 1995. When Old Buildings Ripen for Historic Preservation: A Predictive Approach to Planning. – *Journal of the American Planning Association*, 61(1), 82–94.

COE, Charter 1975: European Charter of the Architectural Heritage. – <https://www.icomos.org/en/charters-and-texts/179-articles-en-francais/ressources/charters-and-standards/170-european-charter-of-the-architectural-heritage> (11.06.2021).

COE, Declaration 1984: European Declaration on Cultural Objectives. – <https://rm.coe.int/16806b23f1> (11.06.2021).

COE, Faro Convention 2005: Council of Europe Framework Convention on the Value of Cultural Heritage for Society. – <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/rms/0900001680083746> (11.06.2021).

COE, Helsinki Declaration 1996: IVth European Conference of Ministers Responsible for the Cultural Heritage. – <https://rm.coe.int/16805077fc> (11.06.2021).

COE, Namur Declaration 2015: The Namur Declaration. The Ministers of the States Parties to the European Cultural Convention Meeting in Namur on 23–24 April. – <https://rm.coe.int/16806a89ae> (11.06.2021).

COE, Resolution No. 3: Resolution No. 3 on the Priorities of a Pan-European Cultural Heritage Project. Third European Conference of Ministers Responsible for the Cultural Heritage, Valletta, 16–17 January 1992. – <https://www.coe.int/en/web/herein-system/council-of-europe> (09.06.2021).

COE, Resolution Portorož 2001: Resolution No. 1 on the Role of Cultural Heritage and the Challenge of Globalisation. Fifth European Conference of Ministers Responsible for the Cultural Heritage, Portorož, Slovenia, 6–7 April 2001. – <https://rm.coe.int/fifth-european-conference-of-ministers-responsible-for-the-cultural-he/16808fde15> (09.06.2021).

ICOMOS, Washington Charter 1987: Charter for the Conservation of Historic Towns and Urban Areas. – https://www.icomos.org/charters/towns_e.pdf (09.06.2021).

Petzet, Michael 2010: *International Principles of Preservation*. Berlin: Bäßler.

Report OMC 2018: *Participatory Governance of Cultural Heritage. Report of the OMC (Open Method of Coordination) Working Group of Member States' Experts.* – https://europa.eu/cultural-heritage/toolkits/participatory-governance-cultural-heritage_en.html (09.06.2021).

Stamatopoulou, Elsa 2007: *Cultural Rights in International Law. Article 27 of the Universal Declaration of Human Rights and beyond.* Leiden–Boston: Martinus Nijhoff.

Strategy 21: European Cultural Heritage Strategy for the 21st century, 2017. – <https://www.coe.int/en/web/culture-and-heritage/strategy-21> (11.06.2021).

UNESCO, Convention 1970: Convention on the Means of Prohibiting and Preventing the Illicit Import, Export and Transfer of Ownership of Cultural Property. – http://portal.unesco.org/en/ev.php-URL_ID=13039&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html (09.06.2021).

UNESCO, Convention 2005: Convention on the Protection and Promotion of the Diversity of Cultural Expressions. – <https://en.unesco.org/creativity/convention> (09.06.2021).

UNESCO, Hague Convention 1954: Hague Convention for the Protection of Cultural Property in the Event of Armed Conflict. – <http://www.unesco.org/new/en/culture/themes/armed-conflict-and-heritage/convention-and-protocols/1954-hague-convention/> (09.06.2021).

UNESCO, Paris Declaration 2003: Declaration Concerning the Intentional Destruction of Cultural Heritage. – http://portal.unesco.org/en/ev.php-URL_ID=17718&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html (09.06.2021).

UNESCO, Recommendation 1976: Recommendation Concerning the Safeguarding and Contemporary Role of Historic Areas. – http://portal.unesco.org/en/ev.php-URL_ID=13133&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html (09.06.2021).

Пламена Заячка
Софийски университет „Св. Климент Охридски“
Философски факултет
бул. „Цариградско шосе“ № 125, блок 1
София 1113, БЪЛГАРИЯ
plamenazayachka@gmail.com